

23.6..2014

1

2

3 Arkistoitavaksi kotisivuille

4

5

6 Aloitteita puoluekokoukselle / 13.-15.6.2014

7 OSA 2: Muita aloitteita

8

9 Aloite 8: Julkisen sektorin ohjelmistojen hankintajärjestys

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

Suomessa julkisen sektorin käytössä on hyvin laaja valikoima erilaisia ohjelmistoja, joiden ikä ja tekniikka on hyvin erilaisia. Tähän liittyy JHS 167 (Neuvottelumenettelyjen käyttö ICT-hankinnoissa), joka (<http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/recommendations/167>) on hyvin yksityiskohtainen opastus neuvottelumenettelyihin.

Erilaiset avoimet tekniikat ja erityisesti avoimet ohjelmat ovat tulleet ilmeisesti jäädäkseen, ja eri maissa on hyvin erilaisia ratkaisuja perinteisten (suljettu) ja uusimpien (avoin) ohjelmistojen hankintaan. Euroopan Unionin tasolla on toimii avoimien ohjelmistojen seurantalpalvelu (OSOR, Open source observatory, <http://osor.eu/>), minkä lisäksi on Joinup-sivusto (<https://joinup.ec.europa.eu/>), jonne on kerätty laaja kokoelma julkiselle sektorille (EU pääasiassa) tarkoitettuja avoimia ohjelmistoja.

Kirjoitushetkellä (3.3.2014) on (JIT 2007, Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot) JHS 166 päivityksessä, ja erityisesti kiinnittyy huomio ehdotettuun uuteen liitteeseen 8 (Erityisehtoja tilaajan sovellushankinnoista avoimen lähdekoodin ehdoin).

Edellä olevan perusteella on aloitteen tekijälle tullut mieleen, että mahdollisesti voisimme pohtia julkisen sektorien ohjelmistojen hankintajärjestystä. Hankintamenettelyn alkuvaiheessa kartoitettaisiin avoimien ja suljettujen ohjelmistojen määrä ja laatu.

Tämän perusteella esitetään seuraavat aloitteet:

- 1) Puolue edellyttää avoimien ohjelmistojen huomioimista julkisen sektorin ohjelmistojen hankintamenettelyissä.
- 2) Puolue edellyttää julkisen sektorin ohjelmistojen hankintamenettelyiden uudistamista huomioimaan myös avoimet ohjelmistot.
- 3) Puolue vaatii, että uudistetuissa hankintamenettelyiden ohjeistuksessa huomioimaan sekä avoimet että suljetut ohjelmistot.
- 4) Puolue vaatii, että uudistetuissa hankintamenettelyiden ohjeistuksessa on selkeä ohjeistus avoimien ja suljettujen ohjelmistojen toteutuksen vertailu erilaisten vaatimusten osalta.
- 5) Puolue vaatii, että uudistetuissa hankintamenettelyiden ohjeistuksessa on selkeä ohjeistus taloudellisten kustannuksien vertailusta avoimien ja suljettujen ohjelmistojen välillä huomioiden käyttöönotto, käyttö, ylläpito ja muutokset

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

46 **6) Puolue vaatii, että uudistetuissa hankintamenettelyiden ohjeistuksessa**
47 **on selkeä ohjeistus tarvittavasta henkilökunnan vertailusta avoimien ja**
48 **suljettujen ohjelmistojen käyttöön otossa, käytössä, ylläpidossa ja**
49 **muutoksissa.**
50

51 Avoimien ohjelmistojen huomioiminen erilaisten hankintamenettelyiden osaksi vaatii oman
52 (suomalaisen) selvityksensä. Lyhyesti voi todeta, että avoimien ohjelmistojen kunnollinen
53 huomioiminen vaatii joidenkin JHS-suositusten osittaista päivitystä. Esimerkiksi voi todeta,
54 että pelkkä avoin ohjelmisto ei riitä, ja avoimen ohjelmiston oikea ja tehokas käyttö voi
55 vaatia oikeasti (uutta) henkilökuntaa.
56

57 Avoimien ohjelmistojen ylläpito ja päivitysten ajaminen Suomessa käytettyihin avoimiin
58 ohjelmistoihin on oma ongelma. Aloitteen tekijä toteaaakin, että avoimien ohjelmistojen
59 käyttö vaatii oikeasti erilaisia kustannuksia, jotka ovat tosin hyvin erilaisia verrattuna
60 suljettuihin ohjelmistoihin. Esimerkkinä voi olla jonkun avoimen ja ulkomaisen ohjelmiston
61 sovittamista suomalaiseen yhteyteen, jolloin voidaan perinteisenä/tavallisena
62 hankintamenettelynä hankkia toimittaja tekemään vaadittava sovitus suomalaiseen
63 yhteyteen, minkä jälkeen kehitetty suomalaiseen yhteyteen sovitettu ohjelmisto voidaan
64 laittaa avoimeen ja julkiseen jakeluun.
65

66 Ilmaista tietotekniikkaa EI ole edes olemassa, ja tietotekniikan maksuttomuuden harhaan EI
67 pidä sortua aloitteeseen annettavalla vastauksella.
68

69 Aloite 9: Perustuslakituomioistuin?

70
71 Eri yhteyksissä ovat eri henkilöt ehdottaneen erillisen perustuslakituomioistuimen
72 perustamista korvaamaan nykyinen perustuslakivaliokunta. Näitä ehdotuksia on tullut myös
73 puolueen eri jäseniltä. Nykyisellään perustuslakivaliokunta kuuntelee säännöllisesti samoja
74 peruslain asiantuntijoita, joten tarkasti ottaen perustuslakivaliokunta tavallaan jo työllistää
75 perustuslakituomioistuinta vastaavaa asiantuntijoiden joukkoa. Lisäksi voi todeta, että
76 monessa muussa maassa on jo perustuslakituomioistuin.
77

78 Erillisessä perustuslakituomioistuimessa peruslain oikeat asiantuntijat (tuomarit) saisivat
79 rehellisen palkan työstä, eikä perustuslakivaliokunnan erillisiä asiantuntijakuulemisia
80 tarvitse jatkuvasti järjestää. Lisäksi perustuslakituomioistuin takaisi jatkuvuuden
81 peruslain tulkinnassa, ja tähän ei tarvitsisi järjestää monimutkaista kuulemisjärjestelmää.
82 Lisäksi voi todeta periaatteellisena huomiona, että nykyisellään perustuslakivaliokunnan
83 jäsenistön pitäisi olla lainopin asiantuntijoita, mutta vapaissa vaaleissa valitut
84 kansanedustajat valitaan muilla perusteilla kuin lainopillisilla perusteilla.
85

86 Kaiken tämän perusteella esitetään seuraavat aloitteet.

- 87 **1) Puolue kannattaa erillisen perustuslakituomioistuimen perustamista.**
- 88 **2) Puolue vaatii asianmukaisen selvityksen perustuslakituomioistuimen**
- 89 **erilaisista järjestämismalleista.**
- 90 **3) Puolue edellyttää selvityksen tekemistä perustuslakituomioistuimen**
- 91 **erilaisista järjestämismalleista seuraavissa hallitusneuvotteluissa**
- 92 **(puoluekokouksen jälkeen).**

23.6..2014

93

94 Aloite 10: Hallituksen esitysten (HE) ja valiokuntien 95 lausuntojen/mietintöjen (luonnoksien) määräajat kansalaisten 96 lausuntomahdollisuuksille

97

98 Finlex (<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/>) sisältää hallitusten esitysten (HE) luettelot.
99 Lisäksi Eduskunta tarjoaa tietopalvelun, jolloin valiokuntien mietinnöt ja lausunnot saa
100 itselleen suhteellisen helposti.

101

102 Kyseisiä palveluita voisi kehittää antamalla mahdollisuudet vapaamuotoisille ja/tai
103 määrämuotoisille lausunnoille. Käytännössä tämän voisi toteuttaa suhteellisen helposti
104 lisäämällä hallituksen esityksiin (HE) yksi luku lausuntojen mahdollisuudesta. Vastaavalla
105 tavalla voisi valiokuntien lausuntojen/mietintöjen (luonnosten) yhdeksi luvuksi lisätä
106 lausuntojen mahdollisuudet.

107

108 Vähimmillään tarvitaan yksi sähköpostiosoite, johon kansalaiset voivat lähettää
109 vapaamuotoisen lausuntonsa. Laajimmillaan voidaan rakentaa hienostunut järjestelmä, jossa
110 voi olla monimutkaisia toimintoja. Helpoimmin pääsee liikkeelle vapaamuotoisista
111 lausunnoista, ja mahdollista kansalaisten lausuntojen järjestelmää voidaan kehittää ajan
112 kuluessa.

113

114 Edellä olevan perusteella esitetään seuraavat aloitteet.

115 **1) Puolue kannattaa hallituksen esityksien, valtiokuntien lausuntojen**
116 **(luonnoksien) ja mietintöjen (luonnoksien) vapaamuotoisia**
117 **lausuntomahdollisuuksia**

118 **2) Yksinkertaisimmillaan tähän tarvitaan vain yleinen sähköpostiosoite,**
119 **johon kansalaisten vapaamuotoiset lausunnot voi lähettää.**

120 **3) Hallituksen esityksien, valtiokuntien lausuntojen (luonnoksien) ja**
121 **mietintöjen (luonnoksien) asiakirjoihin voidaan lisätä luku kansalaisten**
122 **lausuntomahdollisuudesta.**

123

124 Aloitteen tekijän kokemus vastatuista Euroopan Unionin järjestämiin (Euroopan Komission
125 pääosastot pääasiassa) kuulemisiin on, että kansalaisten laatimien lausuntojen määrä on
126 kohtuullinen. Voi siis todeta, että lausuntomahdollisuus yli 500 000 000 kansalaiselle (EU:
127 28 jäsenmaata) ei oikeasti tarkoita laajaa joukkoa kansalaisten lausuntoja.

128

129 Toisaalta voi todeta, että erilaiset sidosryhmien edustajat (järjestöjä yleensä) kyllä antavat
130 ahkerasti lausuntoja, ja näiden sidosryhmien lausunnot ovat mm. valiokuntien käytössä.

131 Lyhyesti voi esimerkin (Euroopan Unioni) perusteella todeta kansalaisten antamien
132 lausuntojen määrä pysyvän kohtuullisena.

133

134 Aloite 11: Suomalainen julkinen edunvalvonnan (lobbaus) 135 yhteisöjen rekisteri

136

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

137 Euroopan Unionin tasolla on (<http://ec.europa.eu/transparencyregister/>) julkinen rekisteri
138 edunvalvonnan (lobbaus) yhteisöille, ja rekisteriin (yhteinen rekisteri Euroopan komissiolla
139 ja Euroopan parlamentilla) voivat erilaiset sidosryhmät lisätä omat tietonsa.

140
141 Liittymällä Euroopan Unioninedun valvonnan yhteisöjen rekisteriin saavat yksilöt ja
142 yhteisöt hyvissä ajoin tietoja erilaisista (lainsäädännön) hankkeista. Lisäksi Euroopan
143 Unionin edunvalvonnan rekisteriin liittymisellä yksilöt ja yhteisöt sitoutuvat edunvalvonnan
144 hyviin tapoihin (Code of Conduct, [http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-](http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-register/codeOfConduct.do)
145 [register/codeOfConduct.do](http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-register/codeOfConduct.do)).

146
147 Suomessa voi todeta, että eri ministeriöt ja Eduskunta (valiokunnat erityisesti) järjestävät
148 erilaisia kuulemisia hyvin erilaisista aiheista, ja käytännössä nykyään ministeriöillä ja
149 Eduskunnalla on hyvin kattavat listat erilaisista edunvalvonnan (lobbaus) yhteisöistä, joilta
150 voidaan pyytää erilaisia (kirjallisia) lausuntoja. Käytännöstä voi todeta, että kansalaiset eivät
151 yleensä saa käyttöönsä ministeriöille ja Eduskunnalle (valiokunnat erityisesti) annettuja
152 kirjallisia lausuntoja.

153
154 Edellä olevan perustella on aloitteen tekijä ehdottaa seuraavia aloitteita.

- 155 **1) Suomessa voisi tehdä selvityksen suomalaisesta julkisesta**
- 156 **edunvalvonnan (lobbaus) yhteisöjen rekisteristä.**
- 157 **2) Suomessa voisi laatia edunvalvonnan hyvien tapojen ohjeistuksen.**
- 158 **3) Julkisen rekisterin edunvalvonnan (lobbaus) rekisteriin liittymisellä**
- 159 **edunvalvonnan yhteisö sitoutuisi hyvien tapojen ohjeistukseen.**
- 160 **4) Suomalainen julkinen edunvalvonnan (lobbaus) yhteisöjen rekisteriin**
- 161 **lisättäisiin edunvalvonnan (lobbaus) yhteisöjen antamat kirjalliset**
- 162 **lausunnot eri vaiheissa lainsäädännön hankkeita.**

163
164
165 Tässä vaiheessa voi todeta, että suomalaisen rekisterin kehittämisessä voi lähteä liikkeelle
166 hyvinkin kevyesti, jolloin käytännössä olisi vain yksi yksinkertainen www-sivusto, jonne
167 listattaisiin eri yhteisöjen tiedot ja yhteisöjen antamat kirjalliset lausunnot. Sivustoon
168 voidaan eri vaiheissa lisätä toiminnallisuutta perustuen saatuihin kokemuksiin rekisterin
169 käytössä.

171 Aloite 12: Testamenttirekisteri

172
173 Euroopan Unionin tasolla julkaistiin aikanaan vihreä kirja perinnöistä ja testamentteista
174 (http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=fi&DosId=192591).
175 Eri vaiheiden jälkeen saatiin lainsäädännöksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus
176 toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja
177 täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta
178 (http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=fi&DosId=198684).

179
180 Yksi kysymys vihreässä kirjassa oli testamenttien rekisteröinti. Suomessa ei ainakaan vielä
181 rekisteröidä testamentteja, ja Euroopan Unionin tasolla päästiin sopimukseen lähinnä
182 erilaisten asiakirjojen tunnustamisesta eri jäsenvaltioiden välillä.

183

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

184 Vuoden 2008 jälkeen perintöasioissa ei ole tehty muuta PreLex-tietokannan
185 (<http://ec.europa.eu/prelex/>) mukaan.

186
187 Joissain maissa testamentin voi rekisteröidä, ja näiden maiden rekistereillä on oma
188 verkostonsa: European Network of Registers of Wills Association
189 (ENRWA,<http://www.arert.eu/>). Kuten verkoston kotisivulta selviää, niin Suomessa ja
190 monessa muussa maassa ei ole erityistä testamenttien rekisteriä.

191
192 Vuoden 2008 jälkeen on toki ollut muutoksia lainsäädännössä ja käytännön elämässä on
193 EU:n jäsenmaiden välillä tunnetusti muuttoliikettä, jolloin yksittäinen kansalainen voi elää
194 pitkään muualla kuin alkuperäisessä kotimaassaan.

195
196 Tämän vuoksi on aloitteen tekijällä tullut mieleen, että Suomessa voisi tehdä oman
197 selvityksensä testamenttien rekisteristä. Selvää on, että testamenttien rekisteriin liittyy
198 lainopillisia ja teknisiä kysymyksiä suomalaisella ja kansainvälisellä tasolla.

199
200 Edellä olevan perusteella esitetään seuraavat aloitteet.

- 201 **1) Puolue kannattaa asianmukaista ja laajaa selvitystä suomalaisesta**
202 **testamenttien rekisteristä.**
203 **2) Puolue kannattaa selvitystä Euroopassa toimivien testamenttien**
204 **rekistereiden lainopillisista ja teknisistä ratkaisuista.**
205 **3) Tarvittaessa voidaan perehtyä myös Euroopan ulkopuolisten maiden**
206 **testamenttien rekistereiden lainopillisiin ja teknisiin ratkaisuihin.**

207
208 Aiheeseen liittyy tietysti erilaisten sidosryhmien näkemyksiä, ja aiheesta voi järjestää laajan
209 kuulemisen. Koska asia on ollut näin hankala jo vuodesta 2008 alkaen, niin suositus voi
210 olla, että suomalaista testamenttien ei suositella perustettavaksi rekisterin lainopillisten ja
211 teknisten seikkojen hankaluuden vuoksi. Toisaalta joissain maissa testamentteja voi
212 rekisteröidä, joten suosituksena voi aivan hyvin olla testamenttirekisterin perustaminen.

213 214 Aloite 13: Suomen hallinnon asiakirjojen standardit hallinnon 215 sisäiseen käyttöön

216
217 JTC1 (<http://www.jtc1.org/>) on kahden (ISO: International Organization for Standardization;
218 IEC: International Electrotechnical Commission) merkittävän standardointijärjestön
219 yhteinen komitea kehittämään tietotekniikkaan liittyviä standardeja.

220
221 Aloitteeseen liittyy vapaasti
222 (<http://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/index.html>) jakelussa olevan
223 standardin asiakirjat: ISO/IEC 26300 sekä ISO/IEC 29500.

224
225 Standardit tunnetaan myös lyhenteinä: ODF (Open Document Format for Office
226 Applications) ja OOXML (Office Open XML File Formats).

227
228 Tosiasiallisesti ODF ja OOXML on tarkoitettu samaan tarkoitukseen: toimisto-ohjelmien
229 käsittelemät vapaasti muutettava tekstitiedostot.

230

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

231 Lisäksi on kolmas standardi. ISO 32000. Tämän standardin lyhenne on PDF (Portable
232 Document Format). Tämä standardi on tarkoitettu esittämään tekstitietoja, joita ei yleensä
233 muuteta. PDF-standardista on vastannut ISO yhdessä teknisessä (ISO/TC 171/SC 2/WG 8)
234 komiteassa. Kirjoitushetkellä (3.3.2014) on PDF-standardin versio 2.0 kehityksen alaisena.
235

236 Käytössä on erilaisia toimisto-ohjelmia, ja ne toteuttavat eri standardeja (vrt. vielä DOC- ja
237 RTF-tiedostot) hyvin eri tavoin, ja esimerkiksi saman tekstitiedoston käsittely neljällä eri
238 toimisto-ohjelmalla voi tuottaa erinäköisiä tuloksia tietokoneen ruudulle.
239

240 On kuitenkin niin, että jokainen vakavasti otettava toimisto-ohjelma osaa ajaa PDF-
241 tiedoston käsiteltävästä tekstistä. Tämä onkin PDF-standardin vahvuus, koska tällöin PDF-
242 tiedosto voidaan taas avata erilaisilla PDF-tiedoston lukuohjelmalla.
243

244 Tämän perusteella esitetään seuraavia aloitteita:

- 245 **1) Sähköisesti arkistoitavat muuttumattomat asiakirjat on Suomen**
- 246 **hallinnossa tallennettava lähtökohtaisesti PDF-muodossa.**
- 247 **2) Suomessa on seurattava tarkasti PDF-standardin jatkokehittämistä.**
- 248

249 Tarkasti ottaen PDF-tiedostoja voi ajaa jaettavaksi suojattuina salasanalla, jolloin yksittäistä
250 PDF-tiedoston ei voi enää muuttaa ilman salasanaa.
251

252 Tämän jälkeen on pakko palata ODF:n ja OOXML:n käyttöön, koska kummastakin
253 tiedostomuodosta voidaan eri toimisto-ohjelmilla ajaa PDF-tiedostoja. Käytännössä on niin,
254 että Suomen hallinto saa kansalaisilta vapaasti muokattavia asiakirjoja kaikissa
255 mahdollisissa muodoissa, ja Suomen hallinnon sisällä voidaan yksittäinen vastaanotettu
256 tiedosto muuttaa eri muotoihin.
257

258 Tässä kohtaa voi todeta standardien tekstimäärät. ODF-standardi on 859 sivua korjaukset
259 huomioiden. OOXML-standardi on 6764 sivua, minkä lisäksi on joukko sähköisiä liitteitä.
260

261 Lyhyesti voi todeta, että OOXML:n standardointi on sivumääränsä vuoksi kehittynyt eri
262 vaiheissa, ja OOXML:n jatkokehityksessä ja ylläpidossa suuri sivumäärä on edelleen iso
263 ongelma. OOXML:n päivityksiä ja korjauksia on tullut omalla tahdillaan eri vaiheissa, joten
264 OOXML standardina saadaan joskus aikanaan lopulliseen virheettömään muotoonsa.
265

266 Eri maissa on käynnissä eri tahdilla erilaisia selvityksiä toimisto-ohjelmien
267 tiedostomuodoista, ja valitut ratkaisut vaihtelevat eri tavoin. Suomessa Oikeusministeriö
268 (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-466-599-5>) on laatinut selvityksiä käytettäville toimisto-
269 ohjelmien tiedostomuodoille.
270

271 Edellä olevan perusteella voi todeta, että Suomessa hallinnon sisällä pitäisi tehdä päätös
272 hallinnon sisällä käytettävistä tiedostomuodoista vapaamuotoisesti käsiteltäville
273 asiakirjoille. Tämän vuoksi ehdotetaan seuraavia aloitteita:

- 274 **3) Puolue edellyttää laajaa selvitystä ODF:n ja OOXML:n eduista ja**
- 275 **ongelmista.**
- 276 **4) Laajassa selvityksessä on huomioitava ODF:n ja OOXML:n tuki**
- 277 **erilaisissa toimisto-ohjelmissa.**

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

- 278 **5) Laajassa selvityksessä on huomioitava ODF:n ja OOXML:n**
279 **toteuttamisen tekninen yksinkertaisuuden tasot.**
280 **6) Lähtökohtaisesti Suomen hallinnon sisällä olisi hyvä käyttää vain yhtä**
281 **tiedostomuotoa vapaasti muokattaville asiakirjoille.**
282

283 Yksi ongelma liittyy erilaisten toimisto-ohjelmien käytön lisenssiin ja maksullisuuteen.
284 Periaatteellinen kysymys on seuraava: Voiko Suomessa vaatia kansalaisia käyttämään
285 kaupallisia ohjelmia asioidessaan suomalaisen julkisen hallinnon kanssa? Voiko
286 suomalainen julkinen hallinto käytännössä pakottaa kansalaisia valitsemaan vain kaupallisia
287 toimisto-ohjelmia, jotka toteuttavat vain tietyn osan tiedostomuotojen valikoimasta? Tämän
288 perusteella esitetään seuraavia aloitteita:
289

- 290 **7) Lähtökohtaisesti suomalainen julkinen hallinnon kanssa asiointi ei saa**
291 **merkitä vain ja ainoastaan kaupallisten toimisto-ohjelmien käyttöä.**
292 **8) Yksittäisellä kansalaisella saa olla käytössään useita ja/tai erilaisia**
293 **toimisto-ohjelmia, ja julkinen hallinto ei voi määrätä erilaisten toimisto-**
294 **ohjelmien käyttöä yhdessä tai erikseen.**
295

296 Aloite 14: Osaamisen oikea osoittaminen

297
298 Euroopan Unionin tasolla (Euroopan komission koulutuksen ja kulttuurin pääosasto, EAC)
299 on järjestänyt useamman kuulemisen koulutusasioihin. Viimeisin kuuleminen (European
300 Area of Skills and Qualifications) koskee mm. erilaisten taitojen tunnustamista, vaikka
301 erilaiset taidot on voitu hankkia hyvin erilaisilla tavoilla, ja määrämuotoinen koulutus ei
302 olisi ainut lähtökohta. Tällöin voisi muulla tavoin hankitut taidot tulla tunnistetuiksi ja
303 tunnustetuiksi.
304

305 Elinikäinen koulutus ja oppiminen on tietysti hieno ja kannatettava asia, ja kaikki
306 parannusehdotukset elinikäisellä koulutukselle ja oppimiselle on kannatettava asia. Tämän
307 pohjalta aloitteen tekijöille on tullut mieleen, että onko painopiste ollut kuitenkin liikaa
308 muodollisen koulutuksen puolella, ja elinikäinen oppiminen ja vapaamuotoinen opiskelu on
309 jäänyt sivuun.
310

311 Kun Euroopan Unionin tasolla on jo tehty selvitystyötä osaamisen oikeaan osoittamiseen
312 liittyen, niin voidaan esittää seuraavat aloitteet:

- 313 **1) Puolue edellyttää laajaa seurantaa osaamisen oikeasta osoittamisesta.**
314 **2) Puolue edellyttää osallistumista Euroopan Unionin tasolla tehtäviin**
315 **selvityksiin ja ehdotuksiin osaamisen oikeasta osoittamisesta.**
316 **3) Puolue edellyttää laajaa seurantaa osaamisen oikeasta osoittamisesta**
317 **myös Euroopan Unionin ulkopuolisissa maissa.**
318 **4) Tarvittaessa on Suomen tehtävä oma perusteltu esitys osaamisen**
319 **oikeasta osoittamisesta (EU:ssa ja kansainvälisestikin).**
320

321 Aloite 15: Tohtorin tutkintojen määrä ja laatu

322
323 Opetus- ja kulttuuriministeriö on monien vaiheiden jälkeen päätenyt (182/2012, Opetus- ja
324 kulttuuriministeriön asetus yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä) antamaan

23.6..2014

Aloite / PK 2014 / B / v4
Julkinen / WWW

- 325 asetuksen huomioimaan eri tekijöitä yliopistoille annettavassa rahoituksessa. Asetuksen
326 liitteen yksi kohta on yliopistossa suoritettujen tohtorin tutkintojen lukumäärän
327 pisteyttäminen (9%). Asetuksen liitteen toinen kohta on kansainvälisten referee-julkaisujen
328 lukumäärä (9%).
- 329
- 330 Aikanaan oli merkittävä hanke (Julkaisufoorumi), jossa lajiteltiin ja luokiteltiin erilaiset
331 julkaisut kolmeen luokkaan. Asetuksessa (182/2012) on jaettu julkaisut A-, B- ja C-luokkiin
332 omilla alaluokillaan. Lyhyesti voi todeta, että alkuperäisartikkeli tieteellisessä
333 aikakauslehdessä (luokka A1) on parhaimmaksi arvioitu luokka.
- 334
- 335 Tässä kohtaa voi todeta, että eri hankkeissa on tehty arvokasta työtä, ja nykyisin on
336 kansallinen julkaisurekisteri (Juuli, Julkaisutietoportaali, <http://www.juuli.fi/>), joka
337 mahdollistaa julkaisujen kartoituksen eri (A-E) tasoille, jolloin luokka A1 on edelleen
338 arvostetuin (A1: Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä).
- 339
- 340 Tässä kohtaa on pakko viitata tehtyyn selvitykseen tohtoritarpeesta 2020-luvulle saakka
341 arvioituna (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:13; Tohtoritarve 2020-luvulla:
342 ennakkointia tohtorien työmarkkinoiden ja tutkintotarpeiden pitkän aikavälin kehityksestä).
- 343
- 344 Vuoden 2010 julkaisussa todettiin, että kuudella (6) alalla (kulttuurin- ja taiteiden tutkimus,
345 liiketalous ja kauppa, hallinto, tietojenkäsittely, sähkö- ja automaatiotekniikka, terveysala)
346 on tarvetta vähentää tohtorin tutkintojen määrää. Lisäksi mainittiin 17 tutkimusalaa, jolla on
347 arvioitava (vakavasti?) tutkintotason vähentämistä.
- 348
- 349 Tämän vuoksi herää kysymys, että mikä onko tohtorin tutkintojen lukumäärän
350 pisteyttäminen (9%) mainitulla kuudella (6) tutkimusalalla mielekäästä. Lisäksi mainitulla
351 seitsemällätoista (17) tutkimusalalla on varmaankin oikeasti tehtävä perusteellinen selvitys
352 oikeasta tohtoritarpeesta. Tämän vuoksi olisi parempi, että mainitulla (6) kuudella alalla ei
353 painottaisi liikaa(?) tohtorin tutkintojen määrää, ja painotuksen näillä aloilla voisi laittaa
354 enemmän laadun puolelle. Tämän vuoksi esitetään seuraavia aloitteita:
- 355 **1) Puolue vaatii erittäin tarkkaa seurantaasetuksen (182/2012)**
356 **vaikutuksista tieteellisen tutkimuksen oikeaan määrään ja oikeaan**
357 **laatuun.**
- 358 **2) Puolue vaatii nykyistä tarkempaa ja nopeampaa arviota eri**
359 **tutkimusalueiden oikeasta tohtoritarpeesta.**
- 360 **3) Puolue toteaa joillain tutkimusaloilla olevan liikaa tohtorin tutkintoja**
361 **suhteessa tutkimusalan oikeaan tohtoritarpeeseen.**
- 362 **4) Puolue toteaa asetuksen (182/2012) osoittavan 9 % rahoituksesta**
363 **perustuvan tohtorin tutkintojen määrään.**
- 364 **5) Puolue toteaa tietyillä aloilla olevan oikeasti nykyistä vähemmän**
365 **tarvetta uusille tohtorin tutkinnoille.**
- 366 **6) Puolue vaatii tietyillä aloilla painopisteen siirtämisen tohtorin**
367 **tutkintojen määrän tavoitteista kohti tarkempia laadullisia tavoitteita.**
- 368
- 369 Tehty ehdotus tekee järjestelmästä ehkä monimutkaisemman, mutta joillain aloilla on
370 oikeasti ongelmia tohtorin tutkintojen määrästä johtuen, ja tähän ongelmaan pitää kiinnittää
371 oikeasti huomiota. Toisaalta ongelman oikea tunnistaminen ja tohtorikoulutettavien
372 vähentäminen oikeasti joillain aloilla mahdollistaa entistä paremman laadun.